

Instytut Pamięci Narodowej - Kraków

<https://krakow.ipn.gov.pl/pl4/publikacje/ksiazki-krakow/30783,Instrukcje-wytyczne-okolniki-dyrektor-Departamentu-V-MBP-dotyczace-dzialan-przec.html>
19.04.2024, 16:01

Instrukcje, wytyczne, okólniki dyrektor Departamentu V MBP dotyczące działań przeciwko Kościołowi katolickiemu w latach 1945-1953

Instrukcje, wytyczne, okólniki dyrektor Departamentu V MBP dotyczące działań przeciwko Kościołowi katolickiemu w latach 1945-1953, wybór i opracowanie Adam Dziurok, ks. Józef Marecki, Filip Musiał, wstęp Adam Dziurok, Filip Musiał, Oddział Instytutu Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w Krakowie i Wydawnictwo Avalon, Kraków-Katowice 2012, 424 s. (seria „Normatywy aparatu represji”, t. 3)

W ramach serii „Normatywy aparatu represji”, wydawanej przez krakowski oddział IPN, ukazała się publikacja ukazująca zamierzenia komunistów i odsłaniająca kulisy tajnych działań wymierzonych w Kościół katolicki. W tomie, przygotowanym przez historyków z Krakowa i Katowic, zebrano podstawowe dokumenty wydane przez Julię Brystygier, dyrektor Departamentu V Ministerstwa Bezpieczeństwa Publicznego (i jej zastępców), kierującą antykościelną działalnością bezpieki w latach 1945-1953. W omawianych latach aktywność operacyjną przeciw Kościołowi katolickiemu podejmował Wydział V Departamentu V MBP, sekcje 5 wydziałów V wojewódzkich urzędów bezpieczeństwa oraz wyznaczeni funkcjonariusze referatów 5 powiatowych urzędów bezpieczeństwa publicznego.

Instrukcje, wytyczne, okólniki dyrektor Departamentu V MBP dotyczące działań przeciwko Kościołowi katolickiemu w latach 1945-1953

Avalon

Cezurą początkową jest moment powołania Wydziału V Departamentu V MBP, datę końcową wyznacza powołanie nowego Departamentu XI MBP, który przejął kompetencje operacyjnego zwalczania Kościołów i związków wyznaniowych. Przez cały czas istnienia Departamentu V jego dyrektorem była słynna Julia Brystygier (z domu Prajs) – pedagog, doktor filozofii Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie, przedwojenna komunistka, która w resorcie bezpieczeństwa pracowała w latach 1944-1956.

W publikacji pokazano metody, środki i organizację pracy operacyjnej MBP oraz szczegółowe instrukcje wskazujące, jak zwalczać zakony, seminaria duchowne, katolickie organizacje młodzieżowe czy charytatywne, przeciwdziałać aktywności duszpasterskiej, obecności duchownych w szkołach oraz jak dynamizować tzw. ruch księży patriotów czy zabezpieczać reżimowe akcje i imprezy. Oddawany w ręce czytelników bogaty zbiór instrukcji, wytycznych i okólników, opracowanych zgodnie z najnowszym stanem badań, pozwala na weryfikację dotychczasowych ustaleń i postawienie nowych tez badawczych związanych z priorytetami działań operacyjnych UB przeciw Kościołowi. W tomie znalazły się instrukcje, wytyczne i okólniki wydawane przez dyrektora Departamentu V MBP (oraz jej zastępców), zaś w aneksie dokumenty instancji niższych będące – w przekonaniu redaktorów tomu – pochodną wytycznych centrali. Dodatkowo w aneksie zamieszczono fragmenty narad MBP, jeśli wygłaszane tam referaty zawierały wytyczne dotyczące działań przeciwko Kościołowi.

Gdzie kupić publikacje:

[Kraków](#)